

TADEUSZ MIECZYŃSKI
1888 — 1947

M. STRZEMSKI

WSPOMNIENIE O PROF. TADEUSZA MIECZYŃSKIM

Tadeusz Mieczynski urodził się w Przepiszewie ziemi Płockiej w r. 1888. Jako syn jednego z naszych najwybitniejszych rolników praktyków o doskonałym przygotowaniu teoretycznym zdobywa już w najmłodszych latach swego życia rozległą wiedzę rolniczą i pielęgnuje w sobie szczerą zamiłowanie do zawodu rolnika. Ze środowiska rodzinnego wynosi poza tym głęboki patriotyzm, któremu daje świadectwo w r. 1905, biorąc aktywny udział w walce o szkołę polską na terenie Szkoły Rontalera w Warszawie.

Wyższe studia odbywa Tadeusz Mieczynski na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu we Fryburgu Szwajcarskim, gdzie w r. 1911 uzyskuje tytuł Doktora Filozofii na podstawie rozprawy w zakresie chemii. Specjalizację swoją traktuje on jednak wyłącznie jako wstęp przygotowawczy do zaplanowanych studiów rolniczych. Z tych samych względów pracuje następnie w Paryskim Instytucie Pasteura, zapoznając się tam bliżej m. in. z mikrobiologią gleby.

Na krótko przed wybuchem pierwszej wojny światowej uzyskuje Tadeusz Mieczynski asystenturę przy Katedrze Chemii Ogólnej w Dublinach, gdzie rozpoczyna jednocześnie studia rolnicze na Wydziale Rolniczo-Lasowym Politechniki Lwowskiej. W roku 1914 opuszcza Dublany i przenosi się do Moskwy aby kontynuować swe studia w Akademii Piotrowsko-Razumowskiej (obecnie im. Timiriaziewa). W ciągu krótkiego czasu zostaje dopuszczony do egzaminu dyplomowego i uzyskuje tytuł „uczonego agronoma“ z najwyższym odznaczeniem.

Dzięki specjalizacji przy Katedrze Uprawy Roli i Roślin, którą kierował W. Williams nabywa Tadeusz Mieczynski rozległych i wszechstronnych wiadomości zarówno z zakresu gleboznawstwa i produkcji roślinnej, jak też i ekonomiki rolniczej oraz organizacji rolnictwa. Pozwala mu to na kolejne pełnienie różnych funkcji w dziedzinie doświadczałnictwa, agronomii społecznej i planowania gospodarczego. W międzyczasie bierze kilkakrotnie udział w wielkich ekspedycjach naukowych, które miały za

cel zbadanie warunków osadnictwa na słabiej zaludnionych terenach Obszaru Uralskiego i Turkiestanu.

Do kraju powraca Tadeusz Mieczynski w r. 1919 i zaraz po powrocie przystępuje do pracy w t. zw. wówczas Dziale Gleboznawstwa Fizykochemicznego Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach. Kierownikiem tego Działu był początkowo nasz wybitny i słynny mineralog prof. Zygmunt Weyberg. Po ustąpieniu Weyberga, kierownictwo zakładu obejmuje Mieczynski, z którym współpracują na terenie Puław Zygmunt Starzyński (do r. 1924) i Jan Tomaszewski (od r. 1923 do 1947).

Główne dziedziny zainteresowań Mieczynskiego to: kartografia gleboznawcza i fizyczne właściwości gleby. Ponad to poświęca on nadal wiele uwagi stosunkom organizacyjno-rolniczym i sprawom doświadczalnictwa.

Podsumowując wyniki jego działalności w okresie międzywojennym należy wspomnieć przede wszystkim o stworzeniu nowego aparatu do analizy mechanicznej gleb, zmodyfikowaniu metodyki oznaczania próchnicy, wynalezieniu nowego sposobu szybkiego oznaczania wilgotności w glebach, wykonaniu pierwszej polskiej mapy gleb w skali 1 : 300 000 (woj. lubelskie), opracowaniu szczegółowej monografii gleb bielcowych i napisaniu dwóch pierwszych w języku polskim wszechstronnych podręczników gleboznawstwa. Ponad to trzeba jeszcze podkreślić, że w tym samym okresie odgrywa Mieczynski dużą rolę jako organizator nauki rolniczej i doświadczalnictwa rolniczego. Pełni on mianowicie przez szereg lat funkcje Dyrektora Instytutu Puławskiego i piastuje zaszczytne stanowisko prezesa Komisji Współpracy w Doświadczalnictwie.

Tadeusz Mieczynski dał się poznać jako zwolennik najszerszej pojętej współpracy międzynarodowej w dziedzinie nauki i praktyki rolniczej. Świadczą o tym jego publikacje poświęcone wynikom spostrzeżeń dokonanych w toku własnych podróży odbytych do różnych krajów.

Podczas ostatniej okupacji niemieckiej nie poddaje się Mieczynski nastrojom zwątpienia w przyszłość i z właściwą sobie energią kontynuuje badania nad właściwościami wodnymi gleb. Przewidując już od pierwszych dni wojny porażkę hitleryzmu i przesunięcie granic Polski ku zachodowi, kompletuje dane niemieckie dotyczące prastarych ziem piastowskich. Zakończenie wojny zastaje go przygotowanym do opracowań potrzebnych czynnikom planującym zagospodarowanie ziem odzyskanych.

W okresie powojennym odbudowuje Mieczynski Wydział Gleboznawczy P. I. N. G. W. zarówno materialnie, jak i personalnie. Jednocześnie opracowuje nowy program działalności naukowo-badawczej w oparciu o najnowsze osiągnięcia gleboznawstwa radzieckiego. W związ-

ku z tym wyjeżdża pod koniec 1946 r. do ZSRR, gdzie zapoznaje się z najnowszymi pracami specjalistów radzieckich.

Z ZSRR przywozi Tadeusz Mieczynski olbrzymi materiał informacyjny i natychmiast po powrocie zabiera się do pracy ze zdwojoną energią. Niestety nadwyreżone przepracowaniem i wypadkami wojennymi serce zawiodło. Po kilku tygodniach wzmózonych wysiłków na polu organizacyjnym i badawczym zostaje złożony ciężką niemocą, której nie dane mu było przezwyciężyć.

Tadeusz Mieczynski zgasł w okresie największego rozwoju swej twórczości naukowo-badawczej. Zgasł jako człowiek młody duchem i umysłem, pełen inwencji, ogarnięty duchem szczerzej postępowości.

WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH PRAC PROF. DR. TADEUSZA MIECZYŃSKIEGO

1. O metodzie objętościowej oznaczania próchnicy w glebie. — Zur massanalytischen Humusbestimmung. Pam. P. I. N. G. W. w Puławach. Tom. IV, str. 129—137. Kraków, 1923.
2. Nowa metoda analizy składu mechanicznego i dyspersji gleb. (Badania nad metodyką analizy mechanicznej gleby. Cz. IV). — Eine neue Methode der mechanischen Bodenanalyse und Bestimmungen der Bodendispersion. Pam. P.I.N.G.W. w Puławach. Tom. IV, str. 138—170, Kraków, 1923.
3. Państwowy Instytut Gospodarstwa Wiejskiego jako placówka naukowa i społeczna. Biblioteka Puławska. Nr 4, str. 1—101. Puławy, 1927.
4. Krótki podręcznik Gleboznawstwa. Str. 1—239. Wyd. Tow. Oświaty Rolniczej. Warszawa, 1931.
5. Zarys fizyczno-geograficzny Województwa Lubelskiego (Z mapą barwną gleb Woj. Lub. w skali 1 : 300 000). Monografia Statystyczno-Gospodarcza Województwa Lubelskiego. T. I. Str. 1—89. Lublin, 1931.
6. Böden der Wojewodschaft Lublin. (Z mapą barwną w skali 1 : 300 000). Materiały do poznania gleb polskich. T. 2, str. 1—84. Puławy, 1932.
7. Studia morfologiczne nad glebami Polski. — Morphologische Studien über podsolige Böden Polens. Cz. I. Gleby bielcowe. Materiały do poznania gleb polskich. T. 3. Str. 281—466. Puławy, 1934.
8. Zarys organizacji i działalności Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego. Str. 1—80. Biblioteka Puławska Nr 13. Puławy, 1937.
9. Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach. Zarys organizacji i działalności. Księga Pamiątkowa na 75-lecie „Gazety Rolniczej”. T. I. Str. 223—266. Warszawa, 1938.
10. Gleboznawstwo terenowe. Str. I—XII. 1—337. Biblioteka Puławska. Nr 16. Puławy, 1938.
11. Określenie wilgoci w glebie za pomocą acetonu. — Die Bestimmung der Bodenfeuchtigkeit mittels Aceton. Materiały do poznania gleb polskich. T. 4. Str. 193—214. Puławy, 1938.